

دانشگاه صنعتی شریف
دانشکده مدیریت و اقتصاد

بازنگری دوره کارشناسی ارشد
مدیریت کسب و کار (MBA)

تاریخ: اسفندماه ۱۳۹۶

۱- مقدمه

بازنگری این دوره مبتنی بر دو منبع ارزیابی درونی و بیرونی بوده است. منبع درونی عمدتاً تجربیات دانشکده در برنامه ریزی و اجرای دوره در طی سالهای گذشته، به ویژه از زمان ابلاغ دوره ۴۸ واحدی، بوده است که با تعامل و خرد جمعی اساتید محترم گروه مدیریت دانشکده مدیریت و اقتصاد پس از بحث های مختلف درون گروهی اجماع شکل گرفته است. منبع بیرونی نیز عمدتاً بر اساس بازخوردهای فارغ التحصیلان سال های گذشته بر اساس مشاهدات، نیازها، و تجربیات خود پس از ورود به صنعت، بازارکار، و یا ادامه تحصیل در مقطع دکترا بوده است. البته، همزمان از تجربیات جهانی در دانشگاههای برتر نیز این بازنگری بهره برده که مطابق نیاز کشور و نیز کیفیت دانشجویان ورودی ویژه سازی شده است.

۲- اصول حاکم بر بازنگری

یکی از پیش فرض های مهم در این بازنگری جهت گیری دوره به سمت گرایش های تخصصی است. اولاً، بر خلاف خارج از کشور که دانشجویان ورودی چنین دوره ای دارای سوابق مدیریتی چندساله هستند، دانشجویان ورودی دوره در حال حاضر دارای تجربیات اندک و یا ناچیز مدیریتی اند. از اینرو، بجای پست های مدیریتی، پس از فارغ التحصیلی از آنان عمدتاً انتظار یک کارشناس می رود. با این شرایط، جهت گیری به سمت گرایش های تخصصی عملاً الزام آور است. ثانیاً، از آنجا که از شروع این دوره در کشور سالیان متمادی میگذرد و فارغ التحصیلان این دوره ها در کشور رو به فزونی است، عملاً بازار کار به سمت اشباع شدن رفته و بازخورد فارغ التحصیلان نیز دال بر این بوده است که دیگر صنعت فارغ التحصیل بدون تمرکز در حوزه ای تخصصی را پذیرا نیست. نهایتاً، همسو با شرایط مذکور دانشکده نیز در طی سال های اخیر بطور خیلی بطبع تجربه پذیرش در گرایش های تخصصی از بدو ورود را آزموده و آن را مفید یافته است. البته، وزارت علوم نیز در سال های اخیر نیز پذیرش فقط در گرایش های تخصصی را مجاز دانسته و گرایش عمومی دیگر مجوز پذیرش نداشته است. لازم بذکر است که دانشکده در راستای تمرکز هر چه بیشتر دانشجویان در گرایش های تخصصی در سال های اخیر، گرفتن پایان نامه را نیز تشویق و در برخی اوقات الزامی کرده است.

با توجه به پیش فرض فوق، از عمده مشکلات ساختار فعلی، عدم هیچگونه انعطافی برای دانشجویان در گرفتن تعدادی دروس اختیاری است. از اینرو، در بازنگری سعی شده است ضمن حفظ حداقل های لازم برای یک فارغ التحصیل این دوره، دانشجویان از یک انعطاف حداقلی برخوردار باشند. چنین انعطافی بواسطه تأمین علاقمندی های دانشجویان در حوزه های مختلف، معمولاً ارتقاء کیفیت یادگیری دانشجویان را در پی داشته است.

همچنین، از عمده مشکلات ساختار فعلی مشکلات عدیده در مقام برنامه ریزی آموزشی در هر ترم بوده است. مشخصاً، ساختار دوره برای گرایش های مختلف ماهیت ماژولار بر اساس ترم های تحصیلی نبوده و گرایش های تخصصی مختلف از منظر دروس مختلف متفاوتند. این امر سبب شده است که گرایشی مثل فناوری هیچ درس اصلی در بین دروس اصلی نداشته و حال آنکه گرایش دیگری مثل رفتار سازمانی و مدیریت منابع انسانی دو درس اصلی در بین دروس اصلی داشته باشد. این چنین شرایطی، ناهمگونی بین دانشجویان گرایش های مختلف در گرفتن دروس مختلف اصلی را در ترمها سبب می شود. برای آموزش، در مقام برنامه ریزی دروس، خیلی مهم است که همه کسانی که در ترم های مشابه هستند دروس شان تلاقی نداشته و زمان امتحاناتشان همپوشانی نداشته باشد. این مهم، تنها با یک ساختار ماژولار که بر اساس ترم های تحصیلی دانشجویان طراحی شده باشد، شدنی است.

در بازنگری ساختار دوره، اصول فوق رعایت شده و امید است مشکلات حاضر تا حد مطلوبی مرتفع و کیفیت دوره بیش از پیش ارتقاء یابد. مشخصاً، تفاوت های اساسی در بازنگری دوره عبارتند از:

۱. ساختار دوره کاملاً ماژولار (ترمی) شده و دانشجویان گرایش های مختلف در ترم های مختلف بصورت مشابه پیش میروند که در بخش بعد ساختار کلی دوره توضیحش آمده است. چنین ساختاری، برنامه ریزی آموزشی و اجرای آن را تسهیل خواهد کرد.

۲. دانشجویان هر گرایش ضمن گذران دروس لازم در هر گرایش، میتوانند دو درس اختیاری از دروس ارائه شده در دانشکده را بگیرند. این انعطاف در گرفتن دو درس، کیفیت آموزشی را ارتقاء خواهد بخشید.
۳. لازم بذکر است که تنها یک درس اصلی بنام "تحلیل داده و مدلسازی" به دروس آخرین ساختار دوره MBA مصوبه وزارت علوم اضافه شده است که توضیح آن در ضمیمه این بازنگری بوده و لذا از تکرار شرح سایر دروس پرهیز می گردد.

۳- ساختار کلی

۱.۳ طول دوره:

طول دوره کارشناسی ارشد مدیریت کسب و کار (MBA) همچنان برابر با ۲ سال (۴ نیمسال تحصیلی) و تعداد کل واحدها ۴۸ واحد است. بنابراین، انتظار می رود دانشجویان این دوره، طی ۴ ترم فارغ التحصیل شده و تنها در صورت داشتن پایان نامه در نیم سال پنجم با دفاع از پایان نامه دوره را به انتها برسانند.

۲.۳ گرایش های تخصصی (۷ گرایش):

دوره دارای ۷ گرایش تخصصی مطابق جدول زیر است، که در کنار نام رسمی آنها (مطابق آنچه که در وزارت علوم و سازمان سنجش بکار می رود)، نام مختصر هر گرایش جهت سهولت نام گذاری در داخل دانشکده آمده است که در این بازنگری نیز جهت سهولت به آنها ارجاع خواهد شد:

نام رسمی گرایش	نام مختصر گرایش
استراتژی	استراتژی
سیستم های اطلاعاتی و فناوری اطلاعات	سیستم های اطلاعاتی
مالی	مالی
بازاریابی	بازاریابی
عملیات و زنجیره تامین	زنجیره تامین
فناوری	فناوری
رفتار سازمانی و مدیریت منابع انسانی	توسعه سازمانی

۳.۳ ترم اول (۴ درس پایه):

کلیه دانشجویان در ترم اول لازم است که ۴ درس را، بعنوان دروس پایه، بصورت یکسان بین تمام گرایش های تخصصی بگذرانند. لیست این دروس عبارتند از: مدیریت مالی، تئوریهای سازمان و سازماندهی، اقتصاد خرد، و رفتار سازمانی.

۴.۳ ترم دوم (۴ درس اصلی):

دانشجویان هر گرایش لازم است ۴ درس اصلی را بر اساس گرایش خود در ترم دوم مطابق جدول زیر بگیرند:

گرایش های تخصصی							دروس پایه ↓
سیستم های اطلاعاتی	زنجیره تأمین	بازاریابی	مالی	فناوری	توسعه سازمانی	استراتژی	
*	*	*	*	*	*	*	برنامه ریزی استراتژیک
			*		*	*	مدیریت منابع انسانی
					(*)		اصول کارآفرینی
				*			مدیریت استراتژیک تکنولوژی
*	*	*	(*)	*	*	*	مدیریت بازاریابی
*	*	*	(*)	*	(*)		مدیریت عملیات
*							سیستمهای اطلاعاتی مدیریت
	*	*				*	مدیریت داده محور کسب و کار
: درس الزامی (): توصیه اکید (بدون الزام)							

همانطور که مشاهده می گردد، کلیه گرایش های تخصصی لازم است درس برنامه ریزی استراتژیک و حداقل یک درس پایه دیگر را اخذ نمایند. اما، گرفتن مابقی دروس پایه تابع گرایش های تخصصی است. برخی گرایش ها نیز گرفتن برخی دروس پایه را توصیه اکید دارند، اگر چه گرفتن آنها الزامی نیست. بنابراین دانشجویان کلیه گرایش های تخصصی تا انتهای ترم دوم ۴ درس از دروس پایه فوق را خواهند گذراند.

۵.۳ ترم سوم (۴ درس تخصصی):

دانشجویان هر گرایش لازم است ۴ درس تخصصی نیز اخذ نمایند که لیست آنها برای هر گرایش در بخش بعد آمده است. برای برخی گرایش های تخصصی، گرفتن یک یا دو درس تخصصی برای دانشجویان آن گرایش مطابق جدول زیر الزامی است (دانشجویان سایر گرایش ها میتوانند به اختیار ۴ درس را از بین دروس تخصصی گرایش خود اخذ نمایند):

گرایش های تخصصی				دروس تخصصی ↓
سایر گرایش های تخصصی	فناوری	توسعه سازمانی	استراتژی	
-	انتقال فناوری	رفتار سازمانی پیشرفته	پیاده سازی استراتژی	درس تخصصی الزامی ۱
-	-	مدیریت منابع انسانی پیشرفته	کنترل، بودجه بندی و مدیریت عملکرد	درس تخصصی الزامی ۲
۴	۳	۲	۲	تعداد دروس تخصصی اختیاری

۶.۳ ترم چهارم (۲ درس اختیاری + پایان نامه):

دانشجویان هر گرایش میتوانند از کلیه دروسی دانشکده، از جمله دروس اختیاری که لیست آنها در بخش آخر این گزارش آمده است، ۲ درس را به اختیار اخذ نمایند. همچنین، دانشجویان لازم است برای پایان نامه (۶ واحدی) در ابتدای ترم چهارم ثبت نام بعمل آورند. در گرفتن پایان نامه، به تشخیص استاد راهنمای پایان نامه، شاید لازم باشد درس روش تحقیق بعنوان پیشنیاز انجام پایان نامه اخذ گردد که در آنصورت این درس جایگزین یکی از دروس اختیاری خواهد شد. اگر چنانچه دانشجویی نخواهد پایان نامه بگیرد، تنها با مجوز استاد راهنمای آموزشی خود امکان پذیر بوده که در آنصورت به تشخیص استادراهنما دو درس از دروس تخصصی گرایش تخصصی دانشجوی خود اخذ خواهد شد.

۴- دروس تخصصی

این بخش لیست کلیه دروس تخصصی را برای هر گرایش تخصصی شامل می‌گردد. همانطور که مشاهده می‌شود، در هر گرایش یک درس منتخب آن گرایش وجود دارد تا دروس جدید از این طریق ارائه شده و در صورت تکرار ارائه، پس از سه ترم، رسماً به دروس تخصصی گرایش اضافه شود.

گرایش استراتژی:

ردیف	دروس تخصصی گرایش استراتژی
۱	برنامه‌ریزی استراتژیک پیشرفته
۲	پیاده سازی استراتژی
۳	کنترل، بودجه بندی و مدیریت عملکرد
۴	مدیریت تحول سازمانی
۵	تحلیل دینامیک سیستم‌ها
۶	برنامه‌ریزی استراتژیک در عمل
۷	استراتژی بازاریابی
۸	استراتژی عملیات
۹	مدیریت استراتژیک تکنولوژی
۱۰	یادگیری سازمانی
۱۱	مباحث منتخب در استراتژی

گرایش سیستم‌های اطلاعاتی:

ردیف	دروس تخصصی گرایش سیستم‌های اطلاعاتی
۱	تجارت الکترونیک
۲	تجزیه و تحلیل و طراحی سیستم‌های اطلاعاتی
۳	مدیریت دانش
۴	مدیریت ارتباط با مشتریان (CRM)
۵	مدیریت تحول سازمانی
۶	مدیریت فرایندهای کسب و کار
۷	یادگیری سازمانی
۸	هوش تجاری و داده بزرگ
۹	شبکه‌های اجتماعی و اقتصادی (دانشکده کامپیوتر)
۱۰	مباحث منتخب در سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت

گرایش مالی:

ردیف	دروس تخصصی گرایش مالی
۱	مدیریت سرمایه‌گذاری
۲	مؤسسات و بازارهای مالی
۳	مهندسی مالی
۴	ارزیابی و مدیریت ریسک
۵	ارزش‌گذاری اوراق بهادار و بنگاهها
۶	قیمت‌گذاری اختیارات مالی
۷	فرآیندهای تصادفی
۸	فرآیندهای تصادفی برای مالی
۹	ریاضیات مالی
۱۰	مدیریت مالی بین‌المللی
۱۱	تئوری بازار سرمایه
۱۲	مدیریت بانکهای تجاری
۱۳	سرمایه‌گذاری در مستغلات
۱۴	افته‌هایی در مالی شرکت‌ها
۱۵	مباحث منتخب در مالی

گرایش بازاریابی:

ردیف	دروس تخصصی گرایش بازاریابی
۱	استراتژی بازاریابی
۲	تحقیقات بازاریابی
۳	مدیریت درآمد و قیمت‌گذاری
۴	مدیریت کانال‌های بازاریابی
۵	نظریه بازی برای مدیران
۶	مدیریت ارتباط با مشتریان
۷	تجارت الکترونیک
۸	رفتار مصرف‌کننده
۹	مدیریت برند
۱۰	مباحث منتخب در بازاریابی

گرایش زنجیره تأمین:

ردیف	دروس تخصصی گرایش زنجیره تأمین
۱	استراتژی عملیات
۲	مدیریت زنجیره تأمین
۳	مدیریت پروژه
۴	مدیریت درآمد و قیمت گذاری
۵	مدیریت کیفیت
۶	نظریه بازی برای مدیران
۷	مدیریت توسعه محصول
۸	مدیریت ارتباط با مشتریان
۹	تجارت الکترونیک
۱۰	مباحث منتخب در در زنجیره تأمین

گرایش فناوری:

ردیف	دروس تخصصی گرایش فناوری
۱	انتقال فناوری
۳	نظام ملی نوآوری
۴	مدیریت تحول سازمانی
۵	مدیریت توسعه محصول
۶	سیاست گذاری علم و فناوری
۷	مدیریت تحقیق و توسعه
۸	آینده پژوهی
۹	ارزیابی و پیش بینی فناوری
۱۰	مباحث منتخب در فناوری

گرایش توسعه سازمانی:

ردیف	دروس تخصصی گرایش توسعه سازمانی
۱	رهبری سازمانی
۳	مدیریت تحول سازمانی
۴	یادگیری سازمانی
۵	اصول و فنون مذاکره
۶	مدیریت دانش
۷	تحلیل دینامیک سیستم ها
۸	روش های تصمیم گیری برای مدیران
۹	مباحث منتخب در توسعه سازمانی

۵- دروس اختیاری

ردیف	لیست دروس اختیاری
۱	روش‌های تحقیق در مدیریت
۲	اخلاق و احکام کسب و کار
۳	روش‌های تصمیم‌گیری برای مدیران
۴	رهبری سازمانی
۵	مدیریت کیفیت
۶	مدیریت دانش
۷	اصول و فنون مذاکره
۸	تحلیل دینامیک سیستم‌ها
۹	حقوق تجارت
۱۰	نظریه بازی برای مدیران
۱۱	مدیریت پروژه
۱۲	مدیریت تحول سازمانی
۱۳	اقتصاد کلان
۱۴	ارزیابی و مدیریت ریسک